

Izhaja enkrat na mesec.

CENA: za vse leto 25 Din.

za pol leta 12-50 Din.

Posamezna številka 2 Din.

Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo:

Ljubljana, Komenskega ul. 12.

JUGOSLOVANSKI OBRTNIK

Izhaja enkrat na mesec.

Cene inseratom:

Pri enkratni objavi

1/1 str. 480 D, 1/2 str. 240 D,

1/4 str. 120 D, 1/8 str. 80 D,

1/12 str. 40 D.

GLASILO „JUGOSLOVANSKE OBRTNE ZVEZE“ V LJUBLJANI.

Srečne in vesele velikonočne praznike želi vsem našim naročnikom uredništvo in upravnništvo „Jugoslovanskega Obrtnika.“

Ivan Ogrin.

Izobrazba obrtnika.

Eno izmed glavnih pogojev za dober razvoj obrtništva je poleg strokovne tudi splošna izobrazba. Če že od priproste delavca zahteva današnji razvoj življenja precejšen del kultiviranosti, koliko več je dolžan vedeti obrtnik, ki ima poleg svojega ročnega dela izvršiti tudi nešteto drugih nalog, ki kot strokovnjak obrtnik svetuje svojim odjemalcem o okusu in kakovosti posameznih predmetov. Ker obrtnik po večini izdeluje svoje proizvode za odjemalce najrazličnejših stanov, mora za to dobro razumeti posebnosti in težnje posameznih panog, ker le na ta način zamore ustreči svojim odjemalcem in je zmožen korakati vspešno s tokom časa. Da pa obrtnik zamore razumeti vsa vprašanja, ki mu jih stavijo razni odjemalci, mu je potrebna splošna izobrazba, s pomočjo katere mu je odprt dostop v najboljše kroge, kjer lahko v primernih debatah črpa material za napredek svojega obrta. Le inteligenten obrtnik, ki se vztrajno zanima za življenje okoli sebe, bo zmožen v novjšem času povzdigniti svojo obrt, medtem ko bodo taki, ki se ne zavedajo važnosti izobrazbe morali v teku časa opustiti svojo samostojno obrt in sem uđinjati industriji kot proletarci, kot del celokupnega stroja.

Obrtniku pa ne bi bilo obstanka kljub precejšnji splošni izobrazbi, ako ni zadostno podkovan v svoji stroki. Znanje, ki pa ga obrtnik potrebuje za izvrševanje svoje obrti, nazivljemo strokovno izobrazbo. Da zamore obrtnik uspešno konkurirati in se postaviti v krog svojih mogoče še bolj izobraženih svojih tovarišev mora poleg splošne izobrazbe imeti temeljito znanje v svoji stroki. To znanje je pri posameznih obrtnikih odvisno od zelo veliko momentov. Eden ali drugi je imel že kot vajenec srečo, da je prišel k mojstru v pouk, ki je bil zmožnejši od drugega. Tudi individualnost posameznega vajenca igra pri pridobitvi strokovne izobrazbe veliko vlogo. Velikokrat se povzpne vajenec, ki je izšel iz revnih slojev veliko višje kot pa kak drugi, ki je imel veliko več predpogojev za hitro razvijanje strokovnega znanja. Pri pouku vajenca igra veliko vlogo energija in vztrajnost posameznika. Marsikateri prekmalu omaga in ni kos oviram, ki se mu stavijo v življenju ter tako ne doseže tisto strokovno izobrazbo, kot drugi, ki je marljivejši in predvsem vstrajnejši.

Izobrazbo delimo v obče v teoretično vedo in v praktično znanje in uporablanje. Kot teorijo smatramo vse to kar napravimo bolj miselno to je v duhu, ali tudi položimo ideje na papir. Teoretično delo je predvsem to, da posamezne predmete, ki jih mislimo izvršiti preje dovršimo v mislih in v vseh detajlih izdelamo na papirju s pomočjo risanja. Nadalje preračunamo posamezne dele na moč in vzdržnost kakor pri gradbah in končno napravimo proračun in seznam materiala,

ki pride v poštev pri nameravanemu delu. K teoretičnemu delu spada tudi razmišljanje o napravah in pripomočkih, s katerimi bomo zamišljen predmet obdelovali.

Nasprotno teoretičnemu znanju je praktična veda to je priročnost in izvežbanost v delu, da lahko delo, ki ga je v teoriji izdelal izvrši tudi v dejanju. Obrtnik mora imeti ročno ali manuelno znanje, takozvano ročno spretnost. Praktično delo je zelo obsežno. Navadno si posameznik pridobi prakso za takoj kot vajenec pri svojem mojstru, ki pa jo mora pozneje kot pomočnik še izpopolnjevati kolikor bolj se mu širi obzorje v svoji stroki.

Zadostno teorijo za svojo obrt zamoremo pridobiti le potom intenzivnega študija bodisi kot samouk iz knjig ali pa kot obiskovalec obrtnih šol oziroma strokovnih tečajev. Brez močne lastne volje in intenzivnega učenja je nemogoče napredovati in si osvojiti potrebnega teoretičnega znanja.

Dejstvo, da je teorija kot praksa za več obrtov precej enaka ali vsaj v glavnem bistvu podobna, pripomore zelo veliko do tega, da se obrtnemu naraščaju lahko čim več strokovnega znanja nudi ker je izpeljava pouka za večje število udeležencev težja in ekonomičnejša kot pa za majhne skupine raznih nesorodnih obrtov. Tako je na primer geometrija, risanje, deloma računanje in celo knjigovodstvo tako zelo podobno, da se lahko večjim strokam naenkrat predava. Pa tudi praktične temeljne vaje se precej ujemajo pri raznih obrti kakor na primer, žaganje, oblanje, dolbenje itd.

(Dalje prihodnjč.)

Državne dobave.

Bili so časi, ko se je obrtnik in podjetnik pehal za delom, ki ga je dovršil kakemu državnemu uradu ali podjetju. Naravnost srečnega se je štel, če je dobil od države delo, ker vedel je, da se njegovo podjetje visoko ceni, da so njegovi izdelki priznani kot dobri in kot glavno je bilo to, da je takoj po izvršitvi dela dobil zaslužen plačilo in ne malokaterikrat še odlikovanje, oziroma pohvalo. Danes, ko prebivamo v domači državi, ko nam nič več ne reže kruh tuje-rodni državnik, ampak nam gospoduje rodni brat, je vse precej drugače. Pri običih dajatvah smo prvi in v največji meri prizadeti, a kadar se gre za kak zaslužek, takrat se nas v Beogradu ali pri njihovih filijalkah ne pozna, temveč se delo sploh ne odda domačinu obrtniku, temveč tujcu, a če se mu vsled raznih okolnosti poveri kako delo po dolgotrajnem moledovanju, se ga končno kaznuje za vsiljivost s tem, da se mu ne izplača zaslužen svoto. Kako se mora obrtnik truditi, da končno pride do svojega zaslužka, nam jasno kaže navedeni slučaj, ki ga navajamo dobesedno, kot ga nam je pisal podjetnik sam, ki je tudi član naše organizacije. Dopis se glasi:

Kot stavbnega podjetnika me je meseca oktobra 1923 povabilo drž. upraviteljstvo zdravilišča v T., da njim stavim ponudbo za podbetoniranje vile »Vesne«, katera se je začela vsled slabega temelja podirati. Pri naročilu oferte se je od strani upraviteljstva opozorilo, da se bode moglo delo

takoj izvršiti ter da naj v tej zadevi upoštevam zimsko delo ter da moram za dobo izvršitev tudi jamčiti.

Jaz sem vložil ponudbo na upravo zdravilišča v T. ter sem seveda upošteval zimsko delo to je, da v zimskem času delavci več stanejo, ker ne gre delo tako izpod rok kot v poletnem času, da se mora za betonske temelje dati več cementa. Beton se mora mešati z vročo vodo in z soljo, kar vse v poletnem času odpade. Ponudba je bila stavljena za tekoči meter podbetoniranja vile »Vesne« z vsem gradivom z vsemi stroški ter z vsjo riziko.

Od mene stavljena ponudba je bila dne 23. novembra 1923 od upraviteljstva zdravilišča T. v celem obsegu potrjena, z pozivom, da naj z delom takoj pričnem ter da delo do 15. januarja 1924 izgotovim, ker po 15. januarju uprava nima več kredita, seveda moram za zimsko delo tudi jamčiti.

Jaz sem z delom začel, isto pravilno izvršil ter sem s svojimi strokovnimi delavci dosegel 30 % zaslužek. Da se pa je ta zaslužek dosegel, se imam zahvaliti umnemu vodstvu, izurjenim delavcem, kateri so res v zimskem času storili polno svojo dolžnost ter sem tako to rizikano delo tudi do 13. januarja vkljub velikemu mrazu izvršil ter sem na podlagi pogodbe dne 14. januarja poslal račun upraviteljstvu v skupni ceni Din 53.000.—

Ko je upraviteljstvo ponudbo odobrilo, je še posebej naglašalo, da mi odda delo na podlagi dovoljenja zdravstvenega odseka v Ljubljani. Med delom pa je delo nadzorovala gradbena direkcija po svojem inženjerju.

Uprava me je meseca marca obvestila, da je račun predložen Gradbeni direkciji, katera na to delo izplača, moja pismena in osebna intervencija je bila, — da bi dosegel plačilo — brezuspešna.

Koncem junija mi je zdravstveni odsek po mnogih urgenceh nakazal Din 13.000.— s pripombo, da je račun poravnat ter da nimam ničesar več za tirjati ter se je izgovarjal, da ni tega pri meni sploh nič naročil.

No to sem bil primoran državni zaklad tožiti ter se je vršila 3. decembra pred okrožnim sodiščem glavna razprava. V odgovor na tožbo je državni zaklad navajal samo to, da delo ni bilo toliko vredno. Pri obravnavi je pa zastopnik države eno uro tajil ter govoril vedoma neresnico, da se delo meni ni oddalo in da zdravstveni odsek o tem delu ni ničesar vedel.

Okrožno sodišče ni moglo obsoditi državni zaklad ter je že hoteli tožbo zavrniti s pripombo, da moram jaz upravitelja drž. zdravilišča tožiti kot osebo, katera mi more vse stroške vrniti, ako ima premoženje. V nasprotnem slučaju, ako nima premoženja, pa nimam ničesar pričakovati.

Na to se je po mojem pravnem zastopniku zažugalo, da se zadeva mora ovaditi takoj državnemu pravdnistvu zaradi goljufige, ker se smatra, da je upravitelj mene naravnost goljufal, ker je on meni na podlagi tega, da je po njegovi izjavi z dovoljenjem zdravstvenega odseka oddal ponudbeno delo.

Šele na to je zastopnik države predložil sodišču listino, v katerem je bilo zapisano, da se od zdravstvenega odseka upraviteljstvu pooblašča, da se sme delo oddati ter se je za to dovolil tudi potreben kredit.

S tem izkazom je bil državni zaklad obsojen meni plačati vse račune, kakor tudi vse pravne stroške.

Državni zastopnik se je na to izrazil, da plačali sploh ne bodo ampak naj se rubi kjer se hoče. Tudi se je državni zastopnik izrazil kaj bi pa mogli, ako bi se isti akt, po katerem se je v mojo korist izrekla sodba bil poprej sežgal.

Na tako škandalozni način ne nastopa nikdo pri sodišču, kakor je v tem slučaju delal zastopnik finančne prokuratorature ter je vse trdovratno tajil, ko je imel pooblastilo, da se je pogodba pravilno sklenila v rokah, ter še le ko se je zažugalo z kazenskim postopanjem oddal pooblastilo. Sramotno pa je od strani finančne prokuratorature, da zastopnik iste pri sodišču vedoma govori neresnico ter vedoma napravlja tožniku sitnosti in pota, vsem davkoplačevalcem pa ogromne stroške.

Res je, kakor se je ob koncu pravde izrazilo: »Včasih so trgovci in podjetja stremili za tem kedo je državni dobavitelj, danes pa se je najbolje temu ogniti, kolikor daleč se more ker je to poguba za trgovca oz. trgovine in podjetja.«

Ta članek in ta pravda naj bode vsem trgovcem in podjetnikom strogo svarilo, da naj bodejo oprezni, kadarkoli sklepajo z državo pogodbe ter se naj dobro poprej informirajo kedo je upravičen za državo sklepati pogodbe, kedo ne. Sploh pa naj vsi poslanci brez izjeme strank vplivajo, da se od strani državnih podjetij tako škandalozne reči ne dogajajo, kakor je bila pravda z dne 3. decembra 1924 ob 10. uri pri okrožnem sodišču.

Dokler vladajo Pašić-Pribičevići, ki so že nestetokrat prelomili dano besedo kot državniki, ni nič čudno, če se tudi podložni uradniki inficirajo od balkanizma in skušajo državo spraviti ob kredit pri poštemem državljanu-obrtniku in trgovcu.

Pristop zadrug k Zvezam obrtnih zadrug.

Pod tem naslovom razglašajo obrtniki v Obrtnem vestniku dopis oddelka ministrstva trgovine in industrije v Ljubljani, v katerem posamezne obrtne zadrug vabi za pristop k Zvezi zadrug. Ker se je že pogosto pripetilo, da dobijo obrtne zadrug po deželj direktn ukaz, da morajo pristopiti k zadrugam, navajamo v naslednjem dopis, ki ga je poslal dr. Marn na okrajne obrtne oblasti in v katerem moleduje za pristop k Zvezam. Iz naslednjega dopisa je dovolj jasno, da je pristop prostovoljen in da o tem sklepajo vsakokratni občni zbori. Dopis se glasi:

Obrtnim oblastvom prve stopnje!

V zmislu odstavka 4. § 130. c) obrtnega reda članstvo zadrug pri zvezah zadrug ni obvezno, marveč sklepajo o pristopu k zvezam občni zbori zadrug.

Zveze imajo med drugim to važno nalogo, da dajejo pojasnila in izjave oblastvom, jim stavijo pospeševanja obrta se tikajoče predloge ter morejo do gotove mere vplivati tudi na obrtno zakonodajo. Daljnja, zelo pomembna točka zveznega namena je: nadzorovati obrtne zadrug in vzpodbujati nedelavne zadrug k rednemu poslovanju.

Zastopanje obrtniških interesov po zvezah je posebno potrebno baš sedaj, ko se sestavlja nov obrtni zakon in ko se deluje na to, da se zenačijo davki za vsjo državo.

Po podatkih, ki jih ima tukajšnji urad, sedaj veliko številno zadrug ni včlanjenih pri zvezah — seveda na njih lastno škodo. Temu stanju se vsled obstoječih, uvodoma omenjenih določil o članstvu zadrug pri zvezah uradoma ne dá od pomoči.

Delokrog zvez se more razširiti le na ta način, da se čim več novih članov-zadrug priglasijo k zvezam.

V to svrhu se naroča vsem podrejenim obrtnim oblastvom, da v svojem okolišju opozorijo vse obrtne zadrug na važnost zveze ter da vplivajo na one zadrug, ki še niso članice zveze, da sklenejo pristopiti k zvezi. Pri tem je poudariti, da sta vpliv in uspeh zveznega prizadevanja v mnogem odvisna od števila njenih članic.

Za ljubljansko oblast obstoji Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani, za mariborsko pa Splošna zveza obrtnih zadrug v Mariboru.

Dr. Marn s. r.

Nadaljnega komentarija ni potreba ker si vsak čitatelj lahko sam napravi sodbo o delovanju merodajnih krogov v procvit obrtnega stanu.

Kredit za male obrtnike.

Pod občutnim pritiskom splošnega pomanjkanja denarja trpi danes celokupna naša produkcija. Ni denarja niti za nakup surovin in za izplačilo mezd niti za najnujnejše investicije in popravila na obratnih napravah. Pod pezo pomanjkanja denarja trp predvsem naše malo obrtništvo, ker temu

je danes že skoro nemogoče dobiti celo prav majhne kredite. Ni čuda tedaj, da spada vprašanje kreditov uprav danes med najbolj pereča vprašanja našega obrtništva. Trgovska zbornica v Ljubljani je velikokrat poskušala merodajne kroge v Beogradu prepričati o nujnosti malih kreditov našemu obrtništvu, a se ji vzlic podpiranja poslancev jugosl. kluba ni posrečilo do pred kratkim doseči kak uspeh. Šele sedaj, ko so že davčni referenti začeli v Beogradu poročati, da obrtniki nimajo več denarja celo za plačevanje davkov, so se v Beogradu nekoliko zganili in sklenili dajati potom narodne banke majhne kredite malemu obrtništvu. Vzlic temu, da je mnogo sitnosti s tako prošnjo in ni veliko upanja na uspeh, je vendar priporočati, da se obrtniki poslužijo te drobtinice, ki se jim meče iz vladne mize. Če pomislimo, da je za celo ljubljansko oblast določenih 500.000 Din za kredite, si vsak sam lahko zračuna kaj to pomeni za 25.000 obrtnikov v Sloveniji.

Da bo našim članom olajšano delo pri prošnji, priobčujemo formular prošnje. Vse natančnejša navodila so razvidna iz razgleda, ki smo ga priobčili v januarski številki našega lista.

Narodna banka kraljevine SHS, podružnica v Ljubljani.

Predmet: Prošnja za kredit.

Podpisani mojster v Ljubljani, prosim da se mi dovoli menično posojilo v znesku Din 5.000.— iz kredita določenega za male obrtnike.

Obrt izvršujem samostojno že od leta na podlagi obratovnice z dne št.

Moje premoženje sestoji (.) (hiša, vrt ali samo orodje) itd. v skupni vrednosti Din (dolga imam).

Posojilo nujno rabim za nakup orodja (malega stroja, odnosno surovin)

Ako se mi dovoli posojilo bosta menico podpisala kot poroka

1.
2.

Zavežem se, da bom dobljeno posojilo vračal v smislu razpisa Narodne banke.

V Ljubljani, dne

Podpis:

NB. Prošiti sme samo kdor izvršuje samostojno obrt že tri leta. Prošnja mora potrditi zadruga, potem zbornica.

Skoplje.

(Dalje.)

Konsum v Makedoniji je velik, vendar je pa pri njem računati na tamošnje orijentalno obeležje. Če se hoče naša industrija uvesti, se mora produkcija preorientirati na tamošnje razmere in ne obratno, konsum na naše. Inozemstvo to dobro pojmuje in vsled tega so zaznamovati že tradicionalno dobri posli z Orijentom. Vrste blaga, barva, izdelava, specialen tip, embalaža, zavitki, etiketa, vse to je drugače kot pri nas in temu se mora prilagoditi industrija, kar ji ne bo težko, če bomo imeli tam svojo filijalo. Interesantno je, da neka beograjska tvornica čistila za čevlje pošilja svoje izdelke v pločevinastih skatljicah z nemško etiketo, kar se kupuje. Odjem je v prvi vrsti velik za splošno trošljivo blago, manjši za luksuzno razven vent. čevlji in orientalska galanterija za haremske dame. Pripominjam, da je v Južni Srbiji velika potreba po blagu, ki se pri nas sploh še ne producira, ki pa bi se zamoglo z malenkostnimi spremembami v obratu in bi nekatere naše tvornice bile bolj zaposlene. Naj navedem samo nekaj primerov: priprosto prebivalstvo nosi k opankam bujno šarene nogavice iz čiste volne, katere se močno trošijo in so sedaj domačega ročnega izdelka ali inozemska importna roba, pletene jopice za žene, krajše kot pri nas, običajno z orien-

talskimi vzorci v barvi in njeni sestavi, široki pleteni pasovi kot ovojke okrog ledij v specialnih barvah, bombaževe naglavne rute z tiskanimi vzorci, katere se uporabljajo kot ovoj okrog glave zlasti pri Albancih, cin za pocinjenje bakrene posode, specialne sladkarije, bisquiti, testenine, čokolada, vendar v že uvedenih etiketah, ratluk halva. Nadalje beli volneni čeki, sveče iz parafina, esenci za likerje, specialna steklena roba, cilindri za petrolejke, lepenka za tamošnje obrt turških obuval, čajne mešanice z uvedeno etiketo itd.

V splošnem se trošijo vsi artikli, katere producira dose-daj naša industrija, vprašanje je samo kalkulacija in z njo zvezana konkurenca, katero vprašanje pa ne bo težko rešiti pri najnižji kalkulaciji naših producentov in zboralno službo kosovne robe v Ljubljani, da se odpremlja vagonске pošiljke in se s tem znatno poceni transport. V splošnem je tarifno vprašanje velike važnosti za Skoplje in zasluži specialne producave. Za Solun odpadejo železniški tarifi, ker nam je tu na razpolago pomorski transport z znatno nižjimi tarifi.

V kratkem času mojega bivanja v Skoplju sem opazil sledečo robo, ki se prodaja: bandaže, barve, bicikli, cink, čevlji (navadni in luksuzni, škornji, gamaše), čokolada, elektrotehnični material (zlasti za nizko napetost, žepne svetiljke in baterije), glasbeni instrumenti (specialno turška godba), gumijevi izdelki (galoši), kemični izdelki (v splošnem za direktno uporabo konsumu, vendar gnojila ne), klobuki, slameniki, kovinska industrija (zlasti kar spada v gradbeni material, kot okovi, armature, kljuge, orodje, pločevina, žebli, vijaki, žica) razna posoda, noži, žlice, vilice, tehtnice, rinčice, verige, lesna industrija (zlasti za gradbe), oglje, vozovi (specialni) zobotrebeci, opeka (izplača se samo strešna), kanditi, papir, lepenka, peči, perilo, pluta, steklo, tekstilna roba (specialna za turške moške in damske noše), usnje, vrvi itd. Razvidno je, da se troši po prilici vse, vendar igrajo važno vlogo cene, da smo zmogni konkurence. Povdarjam ponovno, da je potrebna najnižja kalkulacija, da se uvedemo, ker nam vse simpatije do Slovencev ne pomagajo v realnih trgovskih poslih.

Razvidel sem, da je vsled velike konservativnosti tamošnjih trgovskih krogov absolutna potreba sodelovanja z domačim tako iz informativnega stališča kot še bolj glede prodajne organizacije. Če smo z njimi v zvezi odpade dolgotrajna doba upeljave in s to zvezana pasivnost podjetja, ker so tamošnji trgovci naši bodoči sodelavci že vpeljani dolge decenije. Absolutna potreba je tudi, če sprovedemo naš načrt, da pri prodajni organizaciji prevzamemo kontrolo in nekako garancijo za pravočasno odpošiljanje naročene robe in pravilne izvršitve naročila. (Tozadevne pritožbe iz direferenc dosedanjih kupčij.)

Trgovci v Južni Srbiji so po večini solidni, vendar kot je v trgovini že, se tudi tu najdejo izjeme. Če se sprovede prodajna organizacija in prevzamemo posredovanje v trgovskih poslih in pošlje naš klient skopljskemu trgovcu robo na kredit, in končno ne prejme denarja, vrže to vsaj moralno slabo luč na naše podjetje, četudi ne prevzamemo nikakih materialnih garancij. Razmišljal sem, kako najti izhod iz te zagate in zasigurati našemu prodajalcu njegove novce za prodano robo.

Možnost nam je dana, najbolje informirati naše tukajšnje pridobitne kroge o tamošnjih ekonomskih prilikah. Važne so tudi informacije glede specialnih artiklov, ki se tam trošijo v svrhu delne organizacije naše industrije. Naloga naša pa je informirati tudi Makedonijo o naših prilikah in vsled tega je potrebno, da pošljemo enega Slovenca kot sodelavca v Skoplje in ki zamore zaključevati tudi trgovske posle.

Roba se prodaja v Južni Srbiji deloma proti takojšnjemu plačilu deloma na en do tri mesečni kredit z event. menično garancijo. Možnost je dana našemu producentu, da te menice eskontira event. preskrbi eskontiranje tudi filijala.

Lokal. Za našo filijalo v Skoplju je treba strehe, ker je drugače poslovanje izključeno, iskal sem že dalj časa primeren lokal, vendar brez uspeha, končno se mi je nudil provizorni lokal v centru mesta v izmeri od 64 m² prostora. Kot rečeno bi bil ta lokal samo provizoričen, ker se nam bo posre-

čilo dobiti meseca aprila leta 1925 lep, krasen lokal v centru mesta z električno razsvetljavo, izloženimi okni, opremljen z vitrinami in pulti, v izmer od 170 m² z lepo fasado in je zvezan s suhim magazinom v kleti pod lokalom, v izmeri od 150 m². Ta lokal ima sedaj neka tvrda za pohištvo z beograjskim in zagrebškim kapitalom, ki se nahaja v prisilni poravnavi in opusti lokal vsled odpovedi hišnega lastnika z incl. marcem 1925. Da dobimo lokal šele meseca aprila ni nikaka izguba, ker sta v Južni Srbiji dve glavni prodajni seziji, spomladanska in jesenska. Jesensko smo že zamudili, za spomladansko pa zamoremo izvršiti vse predpriprave v provizoričnem lokalu z nizko najemnino.

Pozabil sem še pripomniti, da po mojih tamošnjih poizvedovanjih Skopje samo na lesu troši okrog 1000 vagonov letno, naroča se pa danes, čeprav slabše kvalitete (jelka) iz Srbije, ker so se nekateri trgovci z boljšo kvaliteto (smreka) iz Slovenije izkazali nesolidnim.

Moralna podpora tamošnjih trgovskih organizacij nam je zasigurana samo toliko časa, dokler ne delamo konkurence tamošnji trgovini, to se pravi, da se prodaja samo večjim tvrdkam.

Za to akcijo stvorimo vez, katero je našemu producentu samemu ali makedonskemu trgovcu nemogoče ustvariti in je torej dana potreba.

Velike važnosti za odjem naše industrije je tudi Solun, in sem že dobil potrebne zveze.

Novice za obrtnike.

Nové knjige.

(Nove knjige.) Število knjig za obrtna učilišča, za samostojne obrtnike in njih pomočnike in vajence se je prav sedaj zopet pomnožilo. Dobili smo novo »Slovensko čitanko za obrtna učilišča« in pa »Obrtno knjigovodstvo za stavbno, umetno in strojno ključavničarstvo in železolivstvo? Obe je spisal profesor H. Podkrajšek. Prvo, ki stane ilustrirana z 20 slikami Din 50, je izšla v zalogi šolskih knjig in učil, drugo, pri kateri je sodeloval priznani strokovnjak, tvorničar Avgust Žabkar, pa sta založila Ign. Kleinmayr & Fed. Bamberg in stane Din 62.

Stoječ na stališču, da se mora dandanes vsak obrtnik izobraževati tudi teoretično, opozarjamo na te knjigi posebno načelnikstva zadrug, ki naj sežejo po njih in z njimi obogate svoje knjižnice, članom in pripadnikom na korist. Od drugih za obrtnike spisanih knjig, ki so do zdaj izšle in naj bi jih poznal vsak obrtnik, naj navedemo sledeče:

Spisje za svobodne, rokodelske in trgovinske obrte. Vešana knjiga stane Din 50, broširana pa Din 44.

Spisje za koncesijonirane obrte. Cena kakor zgoraj.

Knjigovodstvo za lesne obrte. Cena Din 50, odnosno Din 44.

Računstvo za lesne obrte. Cena Din 26, odnosno Din 22.

Državlanski nauk. Cena Din 16, odnosno Din 13.

Pomočniška izkušnja za rokodelske obrte. Cena Din 5.

Računstvo za ženske obrte. Cena Din 10.

Knjigovodstvo za ženske obrte. Cena Din 18.

Nihče in zato tudi obrtnik ne sme misliti, da zna vse, da so knjige zanj odveč. V življenju, zlasti v obrtnem prinesu vsak dan kaj novega. Kdor pa ne napreduje, nazaduje in zato tudi kmalu zastane za pridnejšimi sodrugl. Takega obrtnika pa ne ponižuje nič bolj, nego preziranje, ki ga mora čutiti v občevanju s svojim naročniki, če zapazijo, da mu številke delajo težave, če se iz računov uverijo, da njegovo knjigovodstvo ni v redu in če iz pisem posnamejo, da se ne zna točno izražati.

Veliko je med obrtniki takih mož, ki priznavajo resničnost teh besed. Nanje apeliramo. Oni naj odpro za obrtnike spisanim knjigam pot med obrtnike. Oni naj zbude med obrtniki ljubezen do čtiva in hrepenjenje po samoizobrazbi. Samo

izobraženo obrtništvo bo povzdignilo obrtni stan do tiste blaginje, ki nam obeta našo gospodarsko osamosvojitvev in po njej našo boljšo bodočnost.

V. Ljubljanski Mednarodni vzorčni velesejem se vrši letos od 29. VIII. do 8. septembra. Vse predpriprave so že v polnem teku, da bo tudi letošnja prireditvev te priznane narodno-gospodarske institucije kar najbolje uspela. V posebnem paviljonu je za eltos prvič predvidena velika skupna razstava obrtništva. Izgledi so tu, da se bo tudi število inozemskih razstavljalcev pomnožilo. Lanskoletni razstavljalci si zamorejo svoje prostore že sedaj rezervirati in se sprejemajo event. želje glede zamenjave razstavnih konj, katere se bo po možnosti razpoolžljivega prostora zahtevalo.

Predvidene so na velesejmu še razne specialne razstave in oddelki kot: prirodna razstava, zdravstveno-higijenska konjska in goveja živina, poljedelskih strojev in orodja itd.

Interesente, katere bi se slučajno pri razpošiljanju prijavnic izpregledalo, naj zahtevajo prijavnne formulare direktno od velesejskega urada.

Ureditev obrestne mere. Kakor javljajo iz Beograda, namerava Narodna banka sklicati konferenco denarnih zavodov iz cele države, ki se bo vršila 20 t. m. Na tej konferenci bi se končno veljavno izvršila ureditev višine obrestne mere.

Zadružno gibanje v Sloveniji. Iz »Narodnega Gospodarja« posnemamo, da se je v Sloveniji lani ustanovilo 57 zadrug, in sicer 13 kreditnih, 9 električnih, 8 nabavnih (konzumnih) 5 stavbinskih, 4 mlékarske, 4 agrarne zajednice, 2 produktivni in 12 raznih. Iz te statistike je razvidno, da stoji med novimi zadrugami 9 novih električnih zadrug, kar je znak, da se vedno bolj širi elektrifikacija naših pokrajin. Zadruga je prav pripravna oblika, da si morejo tudi mala gospodarstva omisliti moderno gonilno silo in razsvetljavo.

V likvidacijo je stopilo lani vsega 30 zadrug, od teh 10 nabavnih oziroma konzumnih, 7 obrtnih, 5 živinorejskih, 4 kreditnih, 3 trgovske in 1 stavbinska zadruga.

Koliko delavstva zaposluje naša industrija. V naši industriji je znašalo število zaposlenega delavstva l. 1924 175.607 oseb, ki so bile zaposlene v 1793 podjetjih. Od teh je bilo 25.636 žensk in 149.791 moških.

Otvoritev reškega prometa. Brodarski sindikat razgláša, da se je izza 21. t. m. otvoril tovorni promet na vseh linijah naših rek.

Mednarodnj velesejem v Poznanju (Dolska). V Poznanju se vrši mednarodni velesejem od 3. do 10. maja t. l. Točnejše informacije dobijo interesenti v pisarni trgovske in obrtniške zbornice.

Umrl je član obrtne zveze g. Ant. Jeglič mesar v Tržiču. N. v m. p.

Kot zasotnik obrtne zveze v odbor obrt. nad. šol v Križah je imenovan gosp. Mihael Zaplotnik, čevljarski mojster v Sebenjah.

Obrtna zveza za Tržič in okol. namerava prirediti koncert junija obrtno razstavo. Kdor izmed članov se želi udeležiti razstave s svojimi izdelki, naj se blagovoli čimpreje obrniti na obrtno zvezo v Tržiču, kjer dobi nadaljna pojasnila. Vabljeni tudi nečlani. Redke stroke posebno dobrodošle.

Za kočevske krošnjarje. Pod Davidovičevo vlado se je pričelo pogajanje za trgovsko pogodbo z N. Avstrijo, ki pa se je jeseni prekinilo nezaključeno. Tudi za lesno domačo obrt je bilo dobro poskrbljeno, ki naj bi dobila svoj trg v N. Avstriji, kamor naj bi smeli tudi naši krošnjarji iz kočevskega okraja — po ratifikaciji pogodbe seveda. Doslej je dunajska vlada puščala naše potujoče obrtnike v N. Avstrijo osobito, ker so jih kmetje v N. Avstriji sami želeli. Sedaj pa se je to naenkrat zabranilo, kar slabo vpliva na gospodarsko stran omenjenega okraja. Poslanec Škulj je ponovno posredoval pri centralni vladi, da se temu odpomore, nakar se je trgovsko ministrstvo obrnilo potom zunanjega ministrstva na dunajsko vlado.